

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoCsp/6/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5318201459
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5318201459.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a členiek senátu Mgr. Kataríny Beniačovej a Mgr. Zuzany Hartelovej, v právnom spore žalobcu: Stredoslovenská energetika, a.s., so sídlom Žilina, Pri Rajčianke č. 8591/4B, IČO: 51 865 467, zastúpeného splnomocneným zástupcom Advokátska kancelária Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Bratislava - mestská časť Petržalka, ul. Pajštúnska č. 5, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: R. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. č. XXX, Česká republika, zastúpenému splnomocneným zástupcom Mgr. Michalom Durajom, advokátom so sídlom M., ul. J. č. XXXX, o zaplatenie sumy 450,92 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 8Csp/26/2018-174 zo dňa 29. januára 2021, takto

rozhodol:

vo výroku II. zostáva rozsudok okresného súdu **n e d o t k n u t ý**.

Vo výrokoch I. a III. rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a **v e c** **v r a - c i a** okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Čadca rozsudkom č. k. 8Csp/26/2018-174 zo dňa 29.01.2021 rozhodol, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 346,52 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 236,24 eur od 28.10.2015 do zaplatenia a vo výške 5 % ročne zo sumy 110,28 eur od 01.11.2016 do zaplatenia, v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (výrok I.). Vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). Zároveň rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania, o výške ktorej bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku, v rozsahu 53,70 % (výrok III.).

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobou doručenou súdu dňa 22.05.2018 sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy vo výške 450,92 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,05 % ročne zo sumy 37,20 eur od 10.09.2015 do zaplatenia, zo sumy 236,24 eur od 28.10.2015 do zaplatenia, zo sumy 30,- eur od 30.10.2015 do zaplatenia, zo sumy 37,20 eur od 24.02.2016 do zaplatenia a vo výške 5 % ročne zo sumy 110,28 eur od 01.11.2016 do zaplatenia. Uplatnil si i nárok na náhradu trov konania. V rámci skutkových tvrdení uviedol, že žalovanému poskytoval dodávku elektriny v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z. o energetike. Za dodávku a distribúciu elektriny a za služby s tým súvisiace v zmysle platných obchodných podmienok a cenníka služieb za obdobie od 07.10.2014 do 05.10.2016 vystavil žalovanému nasledovné faktúry: faktúru č. 41320203944, splatnú dňa 09.09.2015 ohľadom sumy 37,20 eur, faktúru č. 9155849754, splatnú dňa 27.10.2015 ohľadom sumy 236,24 eur, faktúru č. 4132026333, splatnú dňa 29.10.2015 ohľadom sumy 30,- eur, faktúru č. 4132030750, splatnú dňa 23.02.2016 ohľadom sumy 37,20 eur a faktúru č. 9165864969, splatnú dňa 31.10.2016 ohľadom sumy 110,28 eur. Faktúrami č. 4132023944 a č. 4132030750, ktorými vyúčtoval žalovanému sumu spolu vo výške 74,40 eur, účtoval za odpojenie odberného miesta pre neplatenie 2 x 37,20 eur. Následne faktúrou č. 413202633 účtoval sumu vo výške 30,- eur za znovu zapojenie odberného miesta. Dlžná suma tak predstavuje sumu 450,92 eur. Žalobca si zároveň uplatnil aj nárok na úrok z omeškania, a to odo dňa

nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr. Žalovaný, ktorému sa podarilo žalobu doručiť účinne do jeho vlastných rúk postupom podľa § 116 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „C. s. p.“ až na adresu v Českej republike dňom 12.10.2020, sa k žalobe nevyjadril, v spore zostal nečinný.

3. Súd zistil v danej veci nasledovný skutkový stav a vyvodil z neho nasledovné právne závery: Žalobca žalovanému dodával elektrinu, za ktorú v období od 07.10.2014 do 05.10.2016 vyúčtoval žalovanému v zmysle cenníka služieb cenu. Faktúrou č. 9155849754, splatnou 27.10.2015 vyúčtoval cenu vo výške 236,24 eur a faktúrou č. 9165864969, splatnou dňa 31.10.2016 cenu vo výške 110,28 eur. Ďalšími faktúrami, a to faktúrou č. 4132023944 a č. 4132030750 účtoval poplatok za odpojenie odberného miesta pre neplatenie spolu vo výške 74,40 eur (37,20 eur x 2) a poslednou faktúrou č. 413202633 poplatok za znovuzapojenie odberného miesta vo výške 30,- eur. Žalobca žalovaného listom označeným ako Pokus o zmier zo dňa 28.08.2017 vyzval k úhrade dlžnej sumy predstavujúcej 530,52 eur spolu so zákonným úrokom vo výške 42,34 eur, spolu teda vo výške 572,86 eur s tým, že lehotu na dodatočné plnenie poskytol žalovanému najneskôr do 31.08.2017. K uvedenej výzve doklad o jej odoslaní ani doručení žalovanému nepripojil. Následne súd citoval ust. § 451 ods. 2, § 517 ods. 2 zák. č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občianskeho zákonníka“) a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania. Konštatoval, že žalobca uplatnil žalobou v uvedenom spore nárok na zaplatenie ceny služieb v podobe dodávky elektriny, ktorú žalovanému dodával v rozhodnom období, ktoré vymedzil od 07.10.2014 do 05.10.2016. V žalobe však chýbali akékoľvek rozhodujúce skutkové tvrdenia vo vzťahu k typu nároku, resp. jeho titulu. Nebolo zrejmé, či žalobca uplatňuje nárok zo záväzkového vzťahu (napríklad zo zmluvy) alebo zo vzťahu mimozáväzkového (napríklad bezdôvodné obohatenie). Keďže žalobca k žalobe žiadny listinný dôkaz preukazujúci existenciu zmluvného vzťahu medzi stranami sporu nepripojil a ani ho len neoznačil, bez skutkových tvrdení a dôkazu o jeho existencii, nebolo možné nárok uplatnený žalobou potom vyhodnotiť ako nárok zmluvný. Súd preto nárok uplatnený žalobcom kvalifikoval ako nárok predstavujúci bezdôvodné obohatenie, ktoré malo nastať na strane žalovaného v podobe prijatej a spotrebovanej elektriny. Dodávanie elektriny do odberného miesta žalovaného bolo nesporné, žalovaným nespochybnené. Pri posudzovaní výšky bezdôvodného obohatenia súd vychádzal zo žalobcom predloženého cenníka, resp. sadzovníka, platného v rozhodnom období, pretože v takom rozsahu (hodnote) sa žalovaný na úkor žalobcu reálne obohatil. Bezdôvodné obohatenie teda bolo možné považovať za ekvivalent bežnej ceny účtovanej iným odberateľom na základe zmluvného vzťahu so žalobcom. V nadväznosti na uvedené ustálil, že na sumu, ktorú žalobca uplatnil titulom dodávky elektrickej energie, vyfakturovanej faktúrami č. 9155849754 a 9165864969, má žalobca nárok, nakoľko v tejto hodnote žalovaný elektrinu odobral a nezaplatil. Vo vzťahu k zvyšnej časti žalobného nároku, predstavujúcej poplatky za odpojenie a znovuzapojenie odberného miesta, súd poukázal na to, že v žalobe neboli produkované žiadne rozhodujúce skutkové tvrdenia. Podľa neho nie je jeho povinnosťou zostavovať skutkové tvrdenia namiesto žalobcu z pripojených listín, v danom prípade okrem iných, i z Obchodných podmienok. Až ku konkrétnemu rozhodujúcemu skutkovému tvrdeniu sa označuje konkrétny listinný dôkaz. Hoci bez preukázania vzniku zmluvného vzťahu medzi stranami sporu, ktorý by bol založený zmluvou, nevidel súd dôvod pre bližšie zaoberanie sa Obchodnými podmienkami žalobcu ako dodávateľa, ktoré sú/bývajú zväčša neoddeliteľnou súčasťou zmlúv (týkajú sa teda zmluvných strán), nedá mu nepoukázať na článok 7 týchto podmienok, z ktorého okrem iného vyplýva i to, že dodávateľ elektriny má právo požiadať prevádzkovateľa distribučnej sústavy o prerušenie alebo obmedzenie distribúcie elektriny tomu odberateľovi elektriny, ktorý podstatne porušuje zmluvu aj po doručení predchádzajúceho písomného upozornenia. V danom prípade, ako už vyššie konštatoval, žiadna zmluva a ani písomné upozornenie v zmysle tohto ustanovenia zo strany žalobcu predložené neboli. Podľa názoru súdu bez platného vzniku zmluvného vzťahu a platných dojednaní týkajúcich sa vyúčtovaných poplatkov za odpojenie a za znovuzapojenie odberného miesta nemá žalobca na vyúčtované poplatky nárok. V nadväznosti na vyššie uvedené súd žalobe vyhovel len v časti o zaplatenie sumy vo výške 346,52 eur predstavujúcej cenu skutočne dodanej a odobratej elektriny. V tomto rozsahu podľa názoru súdu malo dôjsť na strane žalovaného k bezdôvodnému obohateniu, keďže bez pochyb dodanú elektrinu prijal, spotreboval a za túto nezaplatil. Vo zvyšnej časti žalobu z vyššie uvedených dôvodov ako nedôvodnú zamietol. Nakoľko sa žalovaný dostal do omeškania s časťou peňažného dlhu, žalobcovi vznikol nárok i na úrok z omeškania, ktorý uplatnil v zákonnej výške, odo dňa nasledujúceho po splatnosti jednotlivých faktúr, v danom prípade faktúry splatnej do 27.10.2015 a do 31.10.2016. Hoci pri bezdôvodnom obohatení patrí žalobcovi úrok z omeškania odvtedy, odkedy už žalovaný nebol dobromyseľným, v danom prípade tento okamih nebolo možné jednoznačne ustáliť. Žalobca nedoručil

súdu doručky preukazujúce prevzatie faktúr alebo predžalobnej výzvy žalovanému. Keďže však žalovaný prevzatie faktúr nespochybnil, bolo možné konštatovať, že sa riadne oboznámil aj s údajmi v nich uvedenými (o svojom dlhu i jeho výške), vrátane údaju týkajúceho sa splatnosti faktúry. Súd nemal v spore tvrdené ani preukázané, že by žalovaný faktúry reklamoval, vrátil a pod. Zo strany žalovaného nebola produkovaná žiadna obrana.

4. O trovách tohto sporu súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p., keď rozhodol najskôr o nároku na ich náhradu podľa úspechu v spore. V danom prípade žalobca požadoval žalobou od žalovaného zaplatenie sumy 450,92 eur predstavujúcej 100 %. Súd mu priznal len sumu 346,52 eur predstavujúcu 76,85 %. V tomto rozsahu bol žalobca úspešným. Vo zvyšnom rozsahu bol neúspešným. Tento zvyšný rozsah 23,15 % zároveň predstavuje úspech žalovaného. Čistý úspech žalobcu tak bolo potrebné ustáliť na 53,70 % (76,85 % - 23,15 %). V tomto rozsahu má žalobca voči žalovanému nárok na náhradu trov, ktoré mu v tomto spore vznikli. O výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku v súlade s § 262 ods. 2 C. s. p.

5. Proti rozsudku okresného súdu podal odvolanie žalovaný prostredníctvom splnomocneného zástupcu a to voči výrokom I. a III. z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. a/, d/, g/ C. s. p. a žiadal, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu v uvedených výrokoch zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu, aby predmetnú vec v dostatočnom rozsahu znovu prejednal a vo veci znova rozhodol a vydal rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietá s tým, že má nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

6. V odvolaní uviedol, že sa v celom rozsahu nestotožňuje s rozhodnutím súdu, a to na základe nasledujúcich skutočností: Na uvedenej adrese S. č. XXX nebýva a nemá trvalý pobyt odo dňa 25.06.1990, kedy bol odhlásený z trvalého pobytu. On a L. J., rod. T., nar. XX.XX.XXXX boli manželia a žili spolu v predmetnom rodinnom dome. Rozsudkom Okresného súdu Čadca č. k. 6C/858/87-29 zo dňa 27.11.1987, právoplatného dňa 05.01.1988 bolo ich manželstvo rozvedené. Po rozvoze manželstva prebehlo konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Výsledkom konania sp. zn. 7C/579/89 bol súdom schválený zmier medzi účastníkmi konania uznesením zo dňa 27.12.1989 kedy L. J. nadobudla polovicu nehnuteľnosti zapísanej na liste vlastníctva (ďalej len „LV“) č. XXX katastrálne územie (ďalej len „k.ú.“) S.. Teda nehnuteľnosť, kde bola dodávaná elektrická energia zo strany žalobcu, ktorá nebola následne uhradená, vo výške uvádzanej žalobcom v jeho žalobnom návrhu, čiže polovica nehnuteľnosti (predmetného rodinného domu) sa stala výlučným vlastníctvom jeho bývalej manželky, ktorá sa zaviazala mu zaplatiť sumu 70.000,- Kčs. Bývalá manželka si túto povinnosť dobrovoľne nespĺnila a tak bol on nútený podať návrh na výkon rozhodnutia zrážkami zo mzdy na sumu 70.000,- Kčs s príslušenstvom. Okresný súd v Čadci potom uznesením sp. zn. E/392/91 zo dňa 09.07.1997 nariadil zrážky zo mzdy v jeho prospech. Dňa 30.07.1993 vydal súd upovedomenie oprávneného o vyjadrení platiteľa mzdy, ktorej obsahom bola aj informácia, že povinná skončila pracovný pomer s doterajším zamestnávateľom dňa 15.06.1993. Ďalej žalovaný uviedol, že po rozvoze manželstva a po presťahovaní sa do Českej republiky rozviazal akékoľvek vzťahy, ktoré mal so svojou bývalou manželkou a bol v kontakte len so svojimi deťmi a pravidelne si plnil súdom určenú vyživovaciu povinnosť. Rozhodol sa natrvalo usadiť v Českej republike a začať tak nový život po rozpade manželstva a založiť si novú rodinu. Po tom, čo zo sumy 70.000,- Kčs, ktorá predstavovala vyrovnávajúci podiel za časť domu z bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorá pripadla bývalej manželke, nebolo nič vymôžené, sa rozhodol, že celú vec uzavrie a posunie sa ďalej. Zároveň si uvedomoval, že dom nakoniec ostane deťom a teda sa spoliehal a zároveň veril, že budú s majetkom rozumne hospodáriť. Dňa 02.09.1993 mu bolo udelené štátne občianstvo Českej republiky. Založil si tu rodinu, našiel prácu a do predmetného domu sa už nevrátil, nevlastní ho a v žiadnom prípade tam nebýva. Bývalá manželka po právoplatnom skončení konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov sa stala jedinou vlastníčkou polovice predmetného rodinného domu. Prestal preto medzi nimi existovať akýkoľvek právny vzťah. Na základe vyššie uvedených skutočností možno konštatovať, že on v predmetnom konaní preto nie je pasívne vecne legitimovaný. Žalobca by si mal svoj nárok uplatňovať na súčasných vlastníkov predmetného rodinného domu, ktorí okrem iného využívajú aj spornú elektrickú energiu poskytovanú žalobcom. Ďalej žalovaný uviedol, že istý čas žil na adrese J. č. XXX, Q., Česká republika, ale už viac ako 20 rokov býva na svojej súčasnej adrese, H. č. XXX, ktorú má uvedenú vo svojom občianskom preukaze. Nie si je vedomý, že by mu bola dňa 12.10.2020 do vlastných rúk doručená žaloba v predmetnej veci, nakoľko on na predmetnej adrese uvedenej v rozsudku nebýva, nezdržiava sa tu, dokonca ani len netuší, kto tam býva, a preto nie je fyzicky možné, aby zásielku zo súdu prebral a už vôbec nie do vlastných rúk. Až do dňa, kedy mu bol predmetný rozsudok doručený, ani len netušil, čo sa deje, že

je vedený stále ako vlastník a že mu vznikajú nedoplatky za dom, ktorého nie je vlastník a v ktorom nebýva už roky. Navyiac reagoval na postup žalobcu, ktorý súdu nepredložil všetky relevantné dôkazy a skutočnosti. Zarážajúci je fakt, že žalobca osoby, ktoré v predmetnom rodinnom dome bývajú odpojil, pretože neplatili a následne opäť zapojil. Musel preto vedieť, koho opätovne pripojiť a kto mu dokumenty s tým súvisiace podpisuje, nakoľko on to v žiadnom prípade nemohol byť. Žalobca vychádzal len z výpisu z katastra nehnuteľností, ale žiadnym relevantným spôsobom nepredložil súdu, že by on skutočne danú elektrickú energiu minul, že by žiadal o opätovné pripojenie, že by prebral upomienky, predžalobné výzvy na zaplatenie, vystavené faktúry. Ak by sa žalobca obrátil na obec S., tak ako to on urobil, zistil by, kto má na adrese evidovaný trvalý pobyt, kto tam naozaj býva a kto spotrebováva elektrickú energiu. Súdu tak neboli predložené všetky dôkazy a predstavené všetky relevantné skutočnosti a tak nemohol spravodlivo rozhodnúť, nakoľko pri svojom rozhodovaní vychádzal len z predložených tvrdení žalobcu. To, že ho Úrad geodézie, kartografie a katastra SR eviduje ako vlastníka je pre neho nová skutočnosť, nakoľko bol celé tie roky presvedčený, že výlučným vlastníkom polovice nehnuteľnosti v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov o konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je jeho bývalá manželka. Disponuje s informáciou, že jeho bývalá manželka zomrela v mesiaci Z. XXXX a malo po nej prebehnúť dedičské konanie, pričom on o výsledku nevie, ani kto dedil a v akom podiele. Ak by sa teda vychádzalo zo stavu, ktorý je uvedený na LV č. XXX k.ú. S., bol by určite o týchto skutočnostiach informovaný a mali by byť zapísané v katastri nehnuteľností. On de facto a de iure nie je vlastníkom predmetného domu, a to v žiadnom jeho podiele. Z potvrdenia obce S. jasne vyplýva, kto má v danom rodinnom dome nahlásený trvalý pobyt a kto by mal znášať aj výdavky, ktoré tu vzniknú.

7. Žalobca vo vyjadrení zo dňa 28.10.2021 uviedol, že mu neboli skutočnosti uvádzané v podanom odvolaní oznámené. Zároveň uviedol, že na LV č. XXX k.ú. S. je žalovaný dodnes evidovaný ako bezpodielový vlastník nehnuteľností. Ustanovenie § 70 ods. 1 zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam platí, že údaje katastra uvedené v § 7 sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak. Žiadal preto súd, aby rozhodol v zmysle vyššie uvedeného podania.

8. Žalovaný prostredníctvom splnomocneného zástupcu vo vyjadrení zo dňa 25.11.2021 uviedol, že kataster je len evidenčný úrad, pričom má za to, že uznesenie Okresného súdu Čadca č. k. 7C/579/89-13 zo dňa 27.12.1989, ktoré nadobudlo právoplatnosť 27.12.1989 ohľadom schválenia zmiernu v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov je právne záväzný dokument. Schválený zmiernu má účinky právoplatného rozhodnutia. Z tohto uznesenia je evidentné, že on nemá k predmetnému domu žiadny vzťah a teda v danom spore nemá pasívnu vecnú legitimitáciu. Pokiaľ žalobca uvádza vo vyjadrení, že údaje zapísané v katastri sú hodnoverné, ak sa nepreukáže opak, tak mal za to, že hodnoverným spôsobom daný opak preukázal a od r. 1989 nemá žiadny právny vzťah k danému domu a v žiadnom prípade nenesie zodpovednosť za to, že v rodinnom dome č. XXX, kde na základe potvrdenia obce S. majú trvalý pobyt osoby: W. P., D. E., H. C., L. C., I. E., I. P., H. F., A. C., ktoré reálne danú elektrickú energiu spotrebujú. Zároveň z LV č. XXX k. ú. S. vyplýva, že v jednej polovici predmetného rodinného domu č. XXX je vlastníčkou aj W. C., rod. T., nar. XX.XX.XXXX. Nakoľko kataster je len evidenčný úrad a zapisuje údaje, ktoré mu predložia fyzické alebo právnické osoby a v tom čase mal Okresný súd Čadca zaslať predmetné uznesenie na vtedajší orgán geodézie a kartografie, ktorý vykonával vtedajšiu správu na úseku katastra. Jeho v žiadnom prípade nemožno z tohto pochybenia viniť, nakoľko sa na území Slovenska nezdržiava a nebýva tu už viac ako 30 rokov. Je evidentné, že v katastri nie je zapísaný ani výsledok dedičského konania po zosnulej L. J., rod. T., ktorá zomrela v r. XXXX. Na záver podľa žalovaného možno konštatovať, že žalobcove vyjadrenie nedalo odpoveď na otázku, prečo on osoby, ktoré v predmetnom rodinnom dome bývajú najskôr odpojil, pretože neplatili za spotrebovanú elektrickú energiu a následne opäť zapojil. Tento musel vedieť, koho opätovne pripojil a kto mu dokumenty s tým súvisiace podpisuje, nakoľko on to v žiadnom prípade nemohol byť. Zároveň žalobca vychádza len z výpisu z katastra nehnuteľností, ktorý evidentne obsahuje informácie, ktoré sa v žiadnom prípade nezhodujú s realitou.

9. Žalobca v duplikate zo dňa 07.12.2021 mal za to, že konanie o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov po rozvode manželstva je sporovým konaním, pričom výrok právoplatného rozsudku je záväzný pre strany a pre tých, ktorí sa stali právnymi nástupcami strán po právoplatnosti rozsudku, ak nie je ustanovené inak. Takéto rozhodnutie nemá účinky erga omnes a je preto záväzná iba pre strany sporového konania, t. j. pre žalobcu a žalovaného v konaní o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vyporiadaní týchto spoločných práv a povinností sa týka iba vzťahov

medzi manželmi a nezasahuje do práv a povinností tretích osôb, ktoré nie sú účastníkmi konania o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a ktorým zostávajú nedotknuté všetky ich práva. Taktiež žalobca uviedol, že návrh na vklad do katastra nehnuteľností je potrebné podať do troch rokov od zániku BSM, inak nastáva nevyvrátiteľná právna domnienka vzniku podielového spoluvlastníctva oboch bývalých manželov k nehnuteľnosti (nehnuteľnosť sa dostane zo zákona do podielového spoluvlastníctva oboch bývalých manželov v rovnakom podiele 1/2). Zároveň mal za to, že v prípade akejkoľvek zmeny mal žalovaný o týchto skutočnostiach uvedomiť dodávateľa elektrickej energie. Žalobca sa tak plne stotožnil s napadnutým rozsudkom okresného súdu a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil.

10. Krajský súd ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas, oprávnenou stranou sporu (§ 362, § 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario C. s. p.) preskúmal rozsudok okresného súdu v napadnutom rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 380, § 379 C. s. p.) a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok vo výrokoch I. a III. je potrebné zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 389 ods. 1 písm. a/, § 391 ods. 1 C. s. p.) z nasledovných dôvodov:

11. Podľa § 380 ods. 1 C. s. p. je odvolací súd viazanými odvolacími dôvodmi a v zmysle odseku 2 tohto ustanovenia prihliada ex officio len na vady, ktorý sa týkajú procesných podmienok (§ 161 ods. 1 C. s. p.). Ide o vyjadrenie zásady rovnosti zbraní a zásady kontradiktórnosti civilného sporového konania v štádiu konania odvolacieho. Uvedené v praxi znamená, že odvolací súd preskúmava napadnuté rozhodnutie len z dôvodov, ktoré odvolateľ uvádza výslovne vo svojom odvolaní.

12. Žalovaný v odvolaní v prvom rade namietal, že nie si je vedomý, že by mu bola dňa 12.10.2020 do vlastných rúk doručená žaloba v predmetnej veci, nakoľko on na predmetnej adrese uvedenej v rozsudku nebýva, nezdržiava sa tu, dokonca ani len netuší, kto tam býva, a preto nie je fyzicky možné, aby zásielku zo súdu prebral a už vôbec nie do vlastných rúk. Až do dňa, kedy mu bol predmetný rozsudok doručený, ani len netušil, čo sa deje, že je vedený stále ako vlastník a že mu vznikajú nedoplatky za dom, ktorého nie je vlastník a v ktorom nebýva už roky. Ďalej uviedol, že istý čas žil na adrese J. č. XXX, Q., Česká republika, ale už viac ako 20 rokov býva na svojej súčasnej adrese, H. č. XXX, ktorú má uvedenú vo svojom občianskom preukaze.

13. Okresný súd v odôvodnení rozhodnutia v súvislosti s doručením žaloby žalovanému uviedol, že žalovaný, ktorému sa podarilo žalobu doručiť účinne do jeho vlastných rúk postupom podľa § 116 ods. 2 C. s. p. až na adresu v Českej republike dňom 12.10.2020, sa k žalobe nevyjadril, v spore zostal nečinný.

14. Podľa § 161 ods. 1, 2 C. s. p. ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (procesné podmienky). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

15. Procesné podmienky predstavujú základné procesné predpoklady, za ktorých môže súd konať a autoritatívne rozhodnúť o veci samej. Procesnými podmienkami sú také vlastnosti súdu a strán sporu, ktoré umožňujú dosiahnuť cieľ civilného konania pre poskytnutie súdnej ochrany ohrozeným alebo poškodeným subjektívnym právam. Ide o procesné podmienky s členením na procesné podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť), procesné podmienky na strane sporových strán (procesná subjektivita, povinnosť zastúpenia, spôsobilosť byť zástupcom a plnomocenstvo zástupcu), vecné procesné podmienky (žaloba/návrh na začatie konania, poplatková povinnosť) a negatívne procesné podmienky (prekážka veci začatej - litispendencia a prekážka veci právoplatne rozhodnutej - rei iudicatae). Z hľadiska následku na prebiehajúce civilné konanie sa procesné podmienky členia na podmienky odstrániteľné a neodstrániteľné. Tieto podmienky skúma súd počas celého súdneho konania, od jeho začiatku až po jeho skončenie.

16. Doručovanie predstavuje dôležitý procesný úkon súdu vo vzťahu k ostatným subjektom konania s dôležitými účinkami pre ďalší priebeh konania.

17. Podľa § 111 C. s. p. do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“); údaje v doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručenka je verejnou listinou (ods. 1). Do vlastných rúk sa doručujú písomnosti,

pri ktorých tak ustanovuje zákon, a písomnosti, pri ktorých to nariadi súd (ods. 2). Ak nemožno doručiť písomnosť na adresu podľa § 106, písomnosť sa považuje dňom vrtenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie (ods. 3).

18. Podľa § 167 C. s. p. ak súd neodmietol žalobu podľa § 129 alebo nerozhodol o zastavení konania, doručí žalobu spolu s prílohami žalovanému do vlastných rúk (ods. 1). Spolu s doručením žaloby súd žalovaného vyzve, aby sa v lehote určenej súdom k žalobe písomne vyjadril, a ak uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná, uviedol o vyjadrení rozhodujúce skutočnosti na svoju obranu, pripojil listiny, na ktoré sa odvoláva, a označil dôkazy na preukázanie svojich tvrdení (ods. 2). Ak žalovaný uplatnený nárok v celom rozsahu neuzná alebo súd neurobí iné vhodné opatrenia, súd doručí vyjadrenie žalovaného žalobcovi do vlastných rúk a umožní mu vyjadriť sa v lehote určenej súdom. Žalobca uvedie ďalšie skutočnosti a označí dôkazy na preukázanie svojich tvrdení; na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. Súd poučí žalobcu o následkoch sudcovskej koncentrácie (ods. 3). Ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, doručí vyjadrenie žalobcu podľa odseku 3 žalovanému do vlastných rúk a umožní mu, aby sa k nemu vyjadril v lehote určenej súdom. Žalovaný uvedie ďalšie skutočnosti a označí dôkazy na svoju obranu; na neskôr predložené a označené skutočnosti a dôkazy súd nemusí prihliadnuť. Súd poučí žalovaného o následkoch sudcov koncentrácie konania (ods. 4).

19. Podľa § 106 C. s. p. ak nejde o doručovanie do elektronickej schránky podľa osobitného predpisu, o doručovanie v osobitných prípadoch podľa § 107 ods. 2 a adresát neuviedol inú adresu na doručovanie, doručuje súd písomnosti a/ fyzickej osobe na adresu evidovanú v registri obyvateľov Slovenskej republiky alebo adresu miesta pobytu cudzinca na území Slovenskej republiky podľa druhu pobytu cudzinca, b/ právnickej osobe na adresu sídla zapísaného v obchodnom registri alebo inom verejnom registri (ods. 1). Strana si môže zvoliť zástupcu na doručovanie (ods. 2). Ak fyzická osoba nemá adresu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky, doručuje súd písomnosti tejto fyzickej osobe oznámením na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Písomnosť sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie (ods. 3).

20. Postup podľa § 106 ods. 3 C. s. p. sa pri doručovaní fyzickej osoby sa neuplatní v prípade doručovania žaloby (k tomu porovnaj § 116 C. s. p.) a v prípade doručovania platobného rozkazu (k tomu porovnaj § 266 ods. 2 C. s. p.).

21. Podľa ust. § 116 C. s. p. ak sa žalobu nepodarí doručiť žalovanému, ktorý je fyzickou osobou, na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a/, je súd povinný urobiť všetky úkony potrebné na zistenie skutočného pobytu žalovaného (ods. 1). Ak sa súdu nepodarí žalobu doručiť na adresu zistenú postupom podľa odseku 1, zverejní súd oznámenie o podanej žalobe na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke príslušného súdu. Žaloba sa považuje po 15 dňoch od zverejnenia oznámenia za doručenú, a to aj vtedy, ak sa adresát o tom nedozvie (ods. 2). Ďalšie písomnosti súd žalovanému doručuje na adresu podľa § 106 ods. 1 písm. a/ (ods. 3).

22. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občiansky a obchodný veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 (ďalej len „Nariadenie“) je zamerané na zlepšenie a urýchlenie odosielania súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach určených na doručovanie medzi členskými štátmi. Uplatňuje sa vo všetkých členských štátoch Európskej únie s výnimkou Dánska. Zavádza rôzne spôsoby odosielania a doručovania písomností: odosielanie prostredníctvom odosielajúcich a prijímajúcich orgánov, odosielanie konzulárnou alebo diplomatickou cestou, doručovanie poštou alebo priame doručovanie. Nariadenie zavádza použitie siedmych tlačív na doručovanie medzi odosielajúcimi a prijímajúcimi orgánmi oprávnenými na doručovanie súdnych a mimosúdnych písomností.

23. Podľa čl. 14 Nariadenia, každý členský štát môže doručovať súdne písomnosti osobám bývajúcim v inom členskom štáte priamo poštou doporučeným listom s potvrdením o doručení alebo iným rovnocenným dokladom.

24. Podľa čl. 7 bod 1. Nariadenia prijímajúci orgán sám doručí alebo zabezpečí doručenie písomnosti, buď podľa právneho poriadku prijímajúceho členského štátu, alebo osobitným spôsobom, o ktorý požiadal odosielajúci orgán, pokiaľ je tento spôsob zlučiteľný s právnym poriadkom tohto členského

štátu. Podľa čl. 7 bod 2. Nariadenia prijímajúci orgán prijme všetky potrebné kroky na doručenie písomnosti čo najskôr, najneskôr do jedného mesiaca od prijatia.

25. Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že žalobca označil v žalobe bydlisko žalovaného: S. č. XXX. Zásielka, ktorej súčasťou mala byť žaloba, výzva na vyjadrenie k žalobe a poučenie o možnosti zastúpenia spotrebiteľa a o jeho procesných právach a povinnostiach podľa § 292 C. s. p. sa vrátila súdu dňa 18.10.2018 po uložení na pošte dňa 28.09.2018 ako neprevzatá v odbernej lehote. Lustráciou v Registri obyvateľov SR bolo zistené, že o osobe nie sú v systéme evidované aktuálne pobyty k podaniu správy: 20.4.2020. Okresný súd žiadosť o doručenie adresoval aj polícii. Z odpovede vyplýva, že sa zásielku doručiť nepodarilo nakoľko počas hliadkových služieb bolo vykonané šetrenie v mieste uvedeného trvalého pobytu, kde bolo zistené, že adresa S. č. XXX prislúcha domu, ktorý má dve bytové jednotky, z toho v jednej z nich býva rodina P., ktorí im uviedli, že žalovaný tam nebýva a ani pred tým nebýval a že vedľa v bytovej jednotke už dlhšie nebýva nikto, že pán, ktorý tam pred tým býval zomrel približne pred dvomi rokmi a jeho žena sa už dávnejšie odsťahovala a teraz je tento dom v jednej časti prázdny a nevedeli uviesť, či pán, ktorý tam pred tým býval sa volal žalovaný. Druhá bytová jednotka tohto domu bola naozaj prázdna a hliadke nikto neotváral. Na základe toho bolo prešetrené aj okolie tejto adresy a zo susedov nikto nevedel, či niekde v ich okolí býva žalovaný. Hliadka taktiež vyhľadala menovaného v dostupných systémoch, avšak žalovaný nemá okrem dátumu narodenia žiadne údaje a tiež nie zaevidované, to či zomrel. V systéme sa nachádza jediný príbuzný p. J. (správne J. - poznámka odvolacieho súdu), jeho syn, ktorý má však trvalý pobyt v O. a teda ho nebolo možné kontaktovať. Okresný súd opäť zásielku doručoval na adresu S. č. XXX prostredníctvom pošty, pričom zásielku sa vrátila súdu dňa 10.06.2020 a to po uložení dňa 04.05.2020 ako zásielka neprevzatá v odbernej lehote. Súd urobil dopyt na Obec S., ktorá uviedla, že žalovaný mal trvalý pobyt na adrese S. č. XXX. Od 25.06.1990 je z obce odhlásený z trvalého pobytu a jeho bydliskom je t.č. C. A. č. XXX, ul. J., okr. M. E., Česká republika. Okresný súd zásielku pre žalovaného poslal poštou na uvedenú adresu do Českej republiky podľa čl. 4 ods. 3 Nariadenia. Táto sa vrátila súdu dňa 31.08.2020 s poznámkou: neznámy (č.l. 151 spisu). Následne súd zásielku doručoval prostredníctvom Okresného súdu Frýdek-Místek, Česká republika na adresu: J. č. XXX, C. A. XXX XX. Ako spôsob doručenia je vyznačený bod 5.2. nasledujúcim osobitným spôsobom: do vlastných rúk adresáta, bod 5.2.1 - Pokiaľ je tento spôsob nezlučiteľný s právnymi predpismi prijímacieho členského štátu, mala by byť písomnosť doručená súlade s právnymi predpismi tohto členského štátu a bod 5.2.1.1 - áno. Na osvedčení o doručení alebo nedoručení písomností (čl. 10 Nariadenia) je ohľadom vykonania doručenia uvedený dátum a adresa doručenia: J. XXX, XXX XX Q., Česká republika - 12.10.2020. Z bodu 12.2.1.3 vyplýva, že sa zásielka doručila iným spôsobom - uložení na pošte a následným vrátením zásielky súdu a vyvesením na úradnej tabuli súdu podľa § 49 ods. 4 OSŘ (Občanského soudního řádu - poznámka odvolacieho súdu).

26. Okresný súd sa v rámci konania snažil doručiť žalovanému žalobu na adresu uvedenú v žalobe alebo na adresu evidovanú v Registri obyvateľov Slovenskej republiky. Prostredníctvom Obce S. zistil, že žalovaný je z obce S. odhlásený z trvalého pobytu od 25.06.1990 a jeho bydliskom je t.č. C. A. č. XXX, ul. J., okres M. E.. Následne okresný súd pri doručovaní vychádzal z Nariadenia. Najskôr podľa čl. 14 Nariadenia doručoval súdnu písomnosť priamo poštou doporučené s potvrdením o doručení. Zásielka sa mu však vrátila s tým, že adresát je neznámy. Vzhľadom na známu poslednú adresu na území Českej republiky mal možnosť využiť zisťovanie pobyt osôb v Českej republike obrátiac sa na miestne príslušný český okresný či obvodný súd (všetky české súdy majú prístup do centrálnej evidencie obyvateľov) a to v zmysle čl. 16 ods. 1 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Českou republikou o právnej pomoci poskytovanej justičnými orgánmi a úprave niektorých právnych vzťahov v občianskych a trestných veciach so Záverečným protokolom z 29. októbra 1992 (ozn. č. 193/1993 Z. z.). Napriek uvedenému oznámeniu pošty okresný súd zásielku doručoval podľa čl. 7 bod 1 Nariadenia prostredníctvom prijímajúceho orgánu - Okresného súdu Frýdek-Místek Česká republika. Z usmernenia k Nariadeniu ohľadom spôsobu doručenia cez prijímajúci orgán vyplýva, že slovenský súd v zásade vyžaduje doručenie podľa právneho poriadku prijímajúceho štátu (bod 5.1 žiadosti). Pri doručení podľa právneho poriadku dožadovaného štátu však v zásade neexistuje záruka, že písomnosť bude doručená priamo adresátovi, ak podľa právneho poriadku dožadovaného štátu je možné napr. doručenie inej osobe v spoločnej domácnosti (pozri aj bod 12.2.1.1.2) tlačíva Osvedčenie o doručení alebo nedoručení písomností). Ak teda súd požaduje doručenie do vlastných rúk podľa právneho poriadku SR, musí v žiadosti vyznačiť bod 5.2 tlačíva Žiadosť (doručenie osobitným spôsobom) a podrobne popísať požadovaný spôsob doručenia (najlepšie citáciou príslušných ustanovení C. s. p.). Z predloženého tlačíva (č.l. 155 spisu) vyplýva, že okresný súd (Čadca - poznámka odvolacieho súdu) nepožiadaval o

doručenie podľa právneho poriadku prijímajúceho štátu (bod 5.1 žiadosti) ale požiadal o doručenie osobitným spôsobom (viď bod 5.2 žiadosti) pričom podrobne nepopísal požadovaný spôsob doručenia citáciou príslušných ustanovení Civilného sporového poriadku). Zásielka tak bola doručená podľa právneho poriadku prijímajúceho členského štátu a to Českej republiky. Z týchto dôvodov odvolací súd považoval doručenie žaloby žalovanému za neúčinné. Navyiac možno uviesť, že okresný súd doručoval žalovanému rozsudok rovnakým spôsobom ako žalobu ale Okresný súd Frýdek- Místek, Česká republika zrejme využil prístup do centrálnej evidencie obyvateľov a zistil tak jeho trvalý pobyt. Rozsudok okresného súdu tak doručil žalovanému do vlastných rúk na adresu - H. č. XXX, Česká republika, na ktorej adrese ho aj prevzal dňa 30.06.2021. Žalovaný tiež v odvolaní hodnoverne preukázal, že je občanom Českej republiky (č.l. 19 spisu) a na adrese trvalého pobytu H. č. XXX žije minimálne od 26.08.2013, kedy mu bol vydaný občiansky preukaz (č.l. 192 spisu).

27. Vzhľadom na uvedené odvolací súd považoval odvolanie žalovaného v tom, že mu nebola v predmetnej veci doručená žaloba za dôvodné. Nebola tak splnená vecná procesná podmienka. Vzhľadom na uvedené sa ostatnými odvolacími dôvodmi nezaoberal. Z tohto dôvodu preto rozsudok okresného súdu vo výroku I. a súvisiacom výroku III. o trovách konania zrušil (§ 389 ods. 1 písm. a/ C. s. p.) a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 C. s. p.). Vo výroku II. zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý nakoľko nebol napadnutý odvolaním.

28. V ďalšom konaní bude povinnosťou okresného súdu doručiť žalobu a poučenie v zmysle ust. § 292 C. s. p. žalovanému. Vec ohľadom uplatneného nároku následne opätovne prejedná pričom sa bude zaoberať aj námietkou žalovaného týkajúcou sa pasívnej vecnej legitímácie. Zistené skutočnosti vyhodnotí a vec právne posúdi. Rozhodnutie okresný súd odôvodní podľa kritérií uvedených v ust. § 220 C. s. p. V novom rozhodnutí zároveň rozhodne aj o trovách konania, vrátane trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

29. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 (za) : 0 (proti).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1 a 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 C. s. p. (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).